

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarohie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr., a treia-ora 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăcii Nr. 15. Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

În România:

la dlul Carol Schulder în București, strada Labirint nr. 4.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază. Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Lămuriri.

Actul de grație împărețească, în urma căruia fruntașii noștri osândiți în procesul „Memorandui” au fost puși în libertate, a produs în mișcarea noastră națională o pauză de câteva luni. Era lucru firesc, ca luptătorii, cari petrecuseră timp de 14 luni prin temnițe, să se odihnească și să se orienteze mai înainte de a intra din nou în luptă, eară noi ceilalți am fi lipsit dela datoriile noastre, dacă am fi mai continuat lupta și fără de dinșii. Ori-și-cât de firească însă, această pauză a nelineștit pe mulți din cei doritori de luptă, și azi, când vorba e ca lupta să fie reînțeleasă, nelineștea aceasta se manifestă în mici neînțelegeri, în fel de fel de temeri, ba până chiar și în bănueli privitoare la atitudinea în viitor a partidului național român și a organului său „Tribuna”.

Sunt fără îndoială cercuri politice, cari profită de această nedumerire momentană, pentru-ca să producă zăpăceală în spirite și să facă incapabili de acțiune, pentru care ne pregătim: acestora n'avem să le răspundem decât mergând înainte pe calea ce înșine ni am croit. Sunt însă și oameni de bună credință, dar' nu din destul informați, cari stau în adevăr la îndoială, dacă nu cumva vorba e ca „Tribuna” să-și schimbe atitudinea: acestora trebuie să le dăm cuvenite lămuriri, pentru-ca să fie ferii de ispitirile amăgitorilor.

„Tribuna” n'a fost nici-odată și n'are să fie nici de aici înainte organul fie al unui om, fie al unui grup de oameni: ea a fost înființată anume, pentru-ca în cel mai mare simțământ comun al Românilor din țările coroanei ungare, să susțină pe bărbății, cari se inspiră din simțământul acesta, și să combată pe cei-ce se pun în conflict cu el, și marea ei înfringere asupra mersului vieții noastre politice e dovadă suficientă, că nici întemeietorii ei, nici continuatorii lucrării începute de dinșii nu s'au abătut dela acest principiu. Stăruint deci în calea aceasta, „Tribuna” nu va putea să-și schimbe atitudinea decât atunci, când în simțământul comun al Românilor din țările coroanei ungare ar petrece vre-o schimbare.

Eventualitatea unei asemenea schimbări s'a prezeyzută chiar la întemeierea „Tribuneii”.

În primul număr al „Tribuneii” s'a publicat un program scris de co-

mitetul instituit de fondatori. E învedereat, că acest program nu avea să reguleze atitudinea partidului național, ci conduita celor-ce după timpuri și împrejurări au purtat, poartă ori vor purta sarcina de redactori ai ziarului „Tribuna”. Acest program e punctul de razim și pentru cei-ce purtăm azi sarcina aceasta.

În virtutea acestui program combatem cu toată hotărârea și fără de sfială actualul sistem de guvernare din regatul ungar, fiindcă el este rău și pentru noi, și pentru toți ceilalți concetățeni ai noștri; nu trecem însă cu vederea, că sunt pentru noi primejdii și mai mari decât prelungirea pe încă câțiva ani a stării nesuferite, în care trăim. S'a indicat îndeosebi în programul „Tribuneii” și s'a arătat lamurit în foarte multe din articolele publicate în coloanele ei, că cel mai mare pericol nu numai pentru noi Români de aici, ci pentru întregul popor român e întinderea spre mează-zia a puterii rusești. Dacă nu o vom înțelege aceasta și nu vom fi pătrunși în fiecare clipă de gândul acesta, ori vom fi striviți de cei-ce sunt interesați să oprească pe Rusia la Prut, ori vom peri ca niște nemernici în urma lipsei noastre de pricepere, cum perit-au politicește Cazacii, Polonezii și Tătarii.

Înțeleghându-o aceasta, noi considerăm monarchia habsburgică, drept razim firesc al desvoltării noastre naționale și socotim în rindul dușmanilor noștri pe toți cei-ce o slăbesc, ear' în rindul amicilor noștri pe toți cei-ce lucrează pentru întărirea ei.

Nimic însă nu slăbește monarchia habsburgică de o potrivă cu procedurile nesocotite și violente ale Maghiarilor, cari în o întregă monarchie în continuă agitațiune și sporesc din zi în zi, prin nemulțumirile, pe cari le produc, elementele accesibile pentru înfringerea rusească. Nici-odată n'am scăpat din vedere acest pericol, și luptându-ne contra relelor apăsători ale Maghiarilor, noi ne-am dat totodată silința de a feri pe frații noștri și, în genere, pe concetățeni și de înfringerea rusească, spre care sunt împinși în mod fatal de către guvernul ungar.

Această îndoită preocupare a determinat și înclinările noastre.

Dacă trebuia să combatem spiritul de slugărnice, reprezentat de oameni ca metropolitul Miron, episcopul Szabó, dl Dr. Iosif Gall ori dl Partenie Cosma, nu puteam să susținem nici pe oamenii

ca dl Dr. Alexandru Mocsonyi ori V. Babeș, cari voiau să-și împingă pe Români spre Rusia, pentru-ca guvernul să aibă cuvinte binecuvântate de a proceda cu cea mai extremă rigoare față cu luptătorii naționali români.

Și urma a dovedit, că atitudinea noastră era în deplină concordanță cu simțământul comun al fraților noștri, cari sunt inaccesibili atât pentru spiritul de slugărnice, cât și pentru înfringerea rusească.

Același caracter îl are atitudinea noastră față cu Sașii, precum și alianța cu Slovacii și cu Sârbii. Am căutat și căutăm aliați și ajutători, pentru-ca, prezentându-ne din zi în zi mai tari, să-și facem pe concetățenii noștri maghiari accesibili pentru gândul, că nu pot să se bucare de binefacerile păcii într'o țeară, pe care o țin în continuă frământare.

Care putea, care trebuia să fie atitudinea noastră față cu partidele din România?

Cabinetul I. C. Brătianu a procedat cu cea mai deplină asprime față de tinerii, cari, stârniți de agenții provocatori ai guvernului ungar, își dedeau silința să producă aparențele unei irredente române. Ce trebuia să facem noi, cari primiserăm sarcina „de a combate ori-și-ce mișcare compromițitoare pentru poporul român?” Nu eram oare datori să probăm asprimea aceasta, pentru-ca să ferim pe frații noștri de ispititori și pentru-ca lumea să știe, că Români din țările coroanei ungare nu sunt accesibili pentru curente primejicioase? Nu trebuia oare să recunoaștem, că bărbății politici, cari au procedat cu acea asprime față cu niște oameni ce se jucau cu mari interese, ved și simt ca Români din țările coroanei ungare.

Ear' dacă așa era, Români din țările coroanei Sfântului Stefan nu puteau să aibă încredere în priceperea și în buna credință a acelora dintre oamenii politici din România, cari încurajau mișcarea irredentistă ori își dedeau silința de a da mișcării naționale române un caracter filorusesc.

Situațiunea e azi tot cea de atunci; nu poate dar' să fie alta nici atitudinea „Tribuneii”.

Una singură e preocuparea celor-ce voesc a-și împinge pe Români în brațele Rusiei: ca nemulțumirea Românilor să dăinuiescă până în ziua izbucnirii conflictului și să devină din zi în zi mai

viuă, încât o mergere împreună a Românilor cu Austro-Ungaria să fie peste putință. De aceea ei îi împing pe Maghiari să meargă înainte, încredințându-i că n'au să întîmpine nici o greutate din România, ear' pe Români îi asumă mereu, ca să părăsească terenul legal.

Acestia sunt cei-ce pun la îndoială lealitatea silințelor noastre și fac fel de fel de opintiri spre a ne împingea la enunțațiuni nesocotite.

Zadarnice au să rămână silințele lor, căci e vechiu și bine bătut drumul, în care umblăm și știm bine, unde voim să ajungem.

Ori-și-cât ne-ar presenta drept niște trădători, nu ne vor face să ne perdem sărita și să zicem, că nu voim să ne împacăm cu Maghiarii.

Da, voim, dorim din toată inima, ca să înceteze cât mai curând lupta grea, pe care o purtăm și care ne slăbește pe noi și scade în mod îngrozitor puterea de acțiune atât a monarchiei habsburgice, cât și a neamului românesc.

Am zis-o aceasta în primul număr al „Tribuneii”, am zis-o mereu de atunci și o zicem, și astăzi: lupta, pe care o purtăm, nu e pornită din ură, ci din dorința de a pleca pe un adversar încăpăținat la o pace onorabilă.

Și pacea aceasta va trebui să se facă mai înainte de a fi isbucnit conflictul. Dacă Maghiarii nu sunt chiar nici acum în stare s'o înțeleagă aceasta, sunt mari interese comune, în virtutea cărora au să fie induplecați, dacă suntem noi bărbăți cu hotărâre, totdeauna gata de a duce lupta înainte, pentru-ca să nu-și mai poată face nimenea iluziunea, că poate să fie în regatul ungar pace câtă vreme nu ni-se va fi făcut nouă dreptate.

Ear' căt pentru partidele politice din România, ne mărginim la o singură declarațiune.

Nu ni-am dat nici-odată silința de a determina atitudinea politică a fraților noștri de peste Carpați: avem dar' dreptul de a nu admite, ca ei să determine atitudinea noastră politică. Ne simțim fericiți și mai tari, dacă ne întâlnim cu dinșii în aceleași căi, ne dăm silința de a nu le crea greutate, dar' nu vom eși din căile noastre spre a ne întâlni cu dinșii, nu vom jertfi interesele noastre spre a-și scăpa pe dinșii de încurcături,

nu vom primi, ca ei să ne spună ce e bine și ce e rău pentru noi.

Recunoaștem deci și ne pare rău, că frații noștri din România sunt mereu nelineștiți din cauza nemulțumirii noastre și că toate guvernele din România au cuvinte de a se plânge de agitațiunea ce se face în țeară din cauza plângerilor noastre: tragem însă din aceste numai conclusioni, că frații noștri din România s'înt și ei interesați să facă tot ceea-ce le stă prin putință, ca să scăpăm cât mai curând din starea nesuferită, în care ne aflăm, dar' nu admitem, că trebuie să ne umilim noi spre a le da lor liniștea mult dorită.

Sunt masse mari, cari determină atitudinea noastră, și nu are nimenea autoritatea de a ne determina să ne despărțim de aceste masse, cari, lăsate de ele în zile grele, foarte ușor ar pute să fie amăgite de cei-ce azi ne ocărăsc pe noi.

Ear' dacă zadarnice ar fi silințele noastre leale, se va petrece în simțământul comun al Românilor schimbarea prevăzută în primul număr al „Tribuneii” și terenul de luptă va fi deschis „pentru cei-ce cred, că numai prin violență se mai poate restabili echilibrul în patria noastră”.

Până acum schimbarea aceasta nu s'a petrecut încă: ocărtorii se mai aibă deci răbdare!

Contemplațiuni de Crăciun. „Waterland”, făcând o revistă asupra contemplațiilor despre stările din Ungaria, descrise de foile maghiare din incidental Crăciunului, scrie următoarele:

„Aceste contemplațiuni sunt cât se poate de posomorite. Foile liberale își dau toată silința de a face față veselă, pentru a argumeta, că în Ungaria toate se petrec în modul cel mai pașnic, dar' toate sforțările sunt fără succes față de dispozițiunea generală foarte deprimită. Presa neplatita își spune sincer opinia. Se zice, că partidul guvernamental dozește o dizolvare cât de apropiată a parlamentului. Dar' să fie acest partid atât de credul a spera că prin alegeri nouă se va schimba dispozițiunea în favorul mileniului și a stărilor peste tot? Primatele Vaszary și și episcopul Schlauch au comunicat credințioșilor lor lungi pastorale, cari nu sunt altceva, decât expresia temerii și a îngrijirii serioase pentru binele patriei atât de periclitat. „Crăcuhl” dela Crăciun nu este numai făcutul unui trecut liberal mișeșol, ci și începutul unei continuări a acestui curent. Guvernul a

FOIȚA „TRIBUNEII”

Un secret. Farsă în patru acte. De Rudolf Kneisel. Traducere de Zotti Hodoș.

Actul II. (Urmare).

Scena a X-a.

Milescu, Alexandru, Zorilă.

Alexandru: Îmi pare bine de consilier că te găseșc la băi.

Milescu: Și mie îmi pare tare bine (zimbind își freacă mâinile). Hehe, și dumneata cunoști pe mitică? Ce mai fată!

Alexandru (aspru): Pe cine să cunoșc?

Milescu: Ei, cocoana care fusese aici.

Alexandru: Ah! d-șoara Văleanu? Sigur, o cunosc, este o damă pe eare o stimez foarte mult.

Milescu (confuz) Așa, așa! (a parte). Așteaptă puțin. (tare). Altcum ce mai faci cocoanașule? Cum se poartă Fenix.

Alexandru: Admirabil. De mult n'am avut un cal atât de perfect, îți sunt foarte recunoscător, că mi-l-ai vândut mie.

Milescu: Și nici nu-ți scump calul, cu trei mii de franci.

Milescu: O!

Alexandru: Păcat că trebuie să plec fără întârziere, însă am să mă reintorc. De altfel d-ta, uncheșule, ai pute să-mi faci plăcere, ca să cercezeți afacerea în absența mea. Poate d-ta vei pute să descoperi, cine e cel cu musca pe căciulă.

Milescu: De sigur, de sigur! Îmi voi da toată silința posibilă. (Își șterge fruntea).

Alexandru: Acum să ne regulăm chestia noastră cu banii.

Milescu: Să lăsam, este un bagatel. Grăbește-te, să nu scapi trenul.

Alexandru: Adevărat! Așadar' de altădată. (și pune portofelul în buzunar). Mă grăbesc la gară.

Milescu: E timpul suprem. Vă salut, dle locotenent.

Alexandru: Complimentele mele d-nei, deși n'o cunosc încă.

Milescu: Da.

Alexandru: Și să cauți să pui mâna pe mizerabil!

Milescu: Da cu toată stăruința. Vreai d-ta să-l omori de tot?

Alexandru: Vom vedea. Dacă va fi vr'un veteran vesel, cum ești bună-oară d-ta, uncheșule, am să-l creștez puțin la nas.

Milescu (ii scutură mâna): O, mă rog, este foarte amabil. Stimabil domn locotenent!

Alexandru: Stimabilul meu domn consilier te salut! (e grăbește în dreapta în fund).

Milescu (după o pauză): Atât mi-er lipsi, să mă cîntărec la nas. Locotenentul e isteț!

un duellant vestit. Ei, norocul meu că nu știe nimeni cine a trimis medalioul, și acum nici n'are să afle nimenea.

Roza Milescu (vine iritată, cu un ziar în mână, din stînga în primul plan).

Scena a II-a. Roza. Milescu.

Roza: Ah! Aici ești Ioane; te caut în tot locul. Nu știi ce scandal s'a întemplant?

Milescu (liniștit): Un scandal? Nu.

Roza: Ascultă, ce scrie foaia locală, ediția de seara. (Cetește): „De când renumita prima balerină, domnișoara Lidia Văleanu, petrece în mijlocul nostru, o nouă vieță s'a ivit pe orizontal sec al băilor noastre”. (Vorbește): Ridicol! (Cetește): „Sărăbătorita artistă este formal strivită de mulțimea buchetelor, posesiilor și a scrisorilor parfumate. Mai interesant va fi pentru damele noastre, dacă vor afla, că medalioul mult admirat, care strălucia mai deunăzi în vitrina lui Belini, a fost trimis anonim artiștii din partea unuia dintre oaspeții băilor. Sărmanul însă n'a avut noroc; pentru-ca gingașă damă a avut bunul simț de a refusa atențiunea aceasta bătăraună”. Ce zici la lucrul acesta, Ioane? Ei, zi odată ceva!

Milescu (care a ascultat cu față năcăjită, ride silit): Hahaha!

Roza (tot iritată): Da, e de rls. Însă vreau să știu, cine este domnul anonim, în-teleși!

Milescu: Pentru ce?

Roza: Dar' Ioane, nu înțelegi tu scandalul? Toți domnii din societatea noastră sunt astăzi suspecți, în nici unul nu te mai poți încrede. Toate cocoeanele sunt întocmai de părerea mea, și am hotărît să aflăm secretul cu ori-ce preț.

Milescu (a parte): S'au pornit gurile bune.

Roza: Una dintre prietenile mele a fost la redactorul ziarului; însă el nu știe nimica, zice că acum e sezonul castraveților și trebuie să tipărească ce poate. Prietena mea a aflat însă atăta, că servitorul Ioan, cunoaște secretul.

Milescu (a parte): Ah! Doamne, nu mă lăsa!

Roza: Omul, din nenorocire, a plecat la țeară. Dar' am dat porunci ca să vină astăzi de seară, atunci am să-l iau la înterogator, pentru-că dămlele m'au ales pe mine de presidentă în comisiunea de perchisiție.

Milescu (iritat): Dar' te rog, dragă Roza —

Roza: Ce vrei?

Milescu: Bagă de seamă în ce nedumerire puteți ajunge în urma perchisiției.

Roza: Cum așa?

Milescu: Dacă dl din chestiune ar fi un bun cunoscut, sau o rudenie?

Roza: O rudenie?

Milescu: Cât de ușor puteți bănuț pe nevinovat! Eacă de pildă Vasile al nostru, din întemplantare a dăruit soției sale un medali-

on —

făcut, după-cum scriau foile maghiare la Crăciun, unele promisiuni, biroul maghiar de corespondență află însă din cea mai competentă parte, că știrea din foile maghiare, conform carora ministrul de finance ar avea de gând a depune la băncile din țară, fără interese, 5 până în 10 milioane fl., nu este basată.

Știrea din urmă, înregistrată și de noi, nu a fost deci decât o simplă amăgire a celor, cari au ținut capabil guvernul de un fapt calm.

Apponyi respins. În articolul seu publicat în numărul de Crăciun al ziarului „Nemzeti Ujság”, contele Apponyi spunea, că partidul seu este gata ca pentru a salva măreția milenului, să facă armistițiul de pace dacă guvernul va veni îndată să propună un proiect de lege, prin care să se garanteze libertatea alegătorilor și să se pună capăt abuzurilor criminale ce se fac în prezent la alegeri.

Bietul Apponyi s'a dovedit însă și de astă dată idealist ori cel puțin a arătat, că nu-și cunoaște frații. Pentru-că toate foile guvernamentale resping hotărât pacea ce le-o ofere Apponyi, ba îl iau chiar în bătaie de joc.

De altă parte Ugron Gábor a scris și el un articol de Crăciun, în care anunță, că dacă guvernul va continua cu crimele sale, partidul 48-tist va merge până la extrem, va provoca țeara și nu plătească dare și să nu dea soldații.

După-cum se vede deci, se fac cele mai îmbucurătoare pregătiri pentru mileniu.

Tinerimea în anul 1895.

(O revizuire).

Ne apropiem cu pași repezi de sfârșitul anului acestuia. Încă câteva zile și se va stinge și el dând viața unui nou an, de care vom lega earăși iluzii și speranțe precum am făcut-o aceasta la rîndul seu, cu un an înainte.

Este un obicei de altă parte, grupuri, societăți ba chiar popoare să arunce câte o privire asupra întregului an și să cerce a-și da seama despre activitatea sau neactivitatea produsă în acest restimp, să constate cu îndestulare eventualul progres sau regretând lipsa lui să lege nădejdi noi de anul ce vine. Cred că nu va fi lucru de prisos, când îmi voi lua osteneala să present on. cet. și mai ales colegilor mei universitari un tablou mic dar obiectiv și sincer al întregii vieți social-literare și mai ales naționale din anul acesta a tinerimii universitare române.

Bine înțeles, că voi lua în considerare numai acele universități, unde tinerii din patria noastră formează grupuri mai mari ca bună-oară Viena, Pesta, Graz sau Cluj.

Spre a lua dela început baza ori-cărei neînțelegeri, trebuie să declar, că nu am gândul de a lua rolul de critic și judecător al tinerimii ci voi face simplu o revizuire asupra activității prestate de ea în decurs de un an ear' dacă totuși îmi voi permite ici și colo câte o modestă observare, metorul lor va fi numai și numai interesul față de cauză, și dorința de a atrage atenția celor chemați asupra eventualelor neajunsuri.

Voi începe cu viața socială și culturală.

E știut, că singurele foculare și mijlocitoare ale acestui stat pentru tinerimea română din Viena și Pesta și în timpul mai nou și din Graz sînt societățile de lectură. Aceste sînt vetrele, în jurul cărora se grupează tinerimea, care e silită să studieze departe de ai sei petrecându-și tinerețea într-o mare de străini.

Numai cel-ce a gustat pâinea străinătății știe ce înseamnă „România Jună” pentru studenții români din Viena sau „Petru Maior” pentru cei din Budapesta. De aceea cu viată bucurie am aflat și am salutat tinera societate „Carmen Sylva” a colegilor din Graz.

Ear' zelul lor — deși sînt în număr abia de 10 inși — de a-și forma și ei o societate, merită toată lauda și recunoștința.

Numai tinerii din Cluj au fost și anul acesta lipsiți de favorul acesta, de care se bucură colegii din Viena, Pesta și Graz.

Tocmai se împlinește zece ani, de când ni-s'a luat societatea „Julia”, și nici că mai sperăm, — cel puțin sub împregiurările actuale — o schimbare înspre bine a sorții noastre.

Cine a cetit din ziare rapoartele despre societățile „România Jună” și „Petru Maior”, a putut să observe în anul acesta un progres îmbucurător, și mai ales cea din urmă și-a luat un avânt uimitor, care a surprins plăcut pe toți. N'am decât să amintesc serata din 1 Decembrie, prin care s'au întărit din nou legăturile devenite laxe, dintre colonia română din Pesta și dintre tinerime.

Ear' despre importanța și rezultatul moral în general al unei serate literare române în Budapesta nu mai trebuie să lungesc vorba, faptele vorbesc aici mai mult ca cuvintele.

De altă parte societatea „România Jună” se pregătește să sêrbeze în stil mare zilele de 25 de ani ai existenței sale. După căt am putut afla până acum, tinerii își dau toată silința — dela care publicul român n'ar trebui să se retragă tot sprigul moral și material — ca să coroneze în mod demn activitatea binefăcătoare de două și jumătate decenii a acestei societăți.

Din toate aceste o concluzie putem trage, anume că societățile academice atât în cele sociale cât și culturale și-au făcut datoria și în anul acesta.

Durare, că nu putem zice aceasta și în ceea-ce privește literatura. Nu știu sînt prea idealist când susțin, că societățile acestea ar trebui să fie totodată și niște centre literare, sau cel puțin să pună mai mult pond pe dezvoltarea literaturii noastre.

Pe cât știu eu, în cele mai multe ședințe ale respectivelor societăți se tractează mai numai chestii administrative și abia din când în când se mai îndură un tinăr să cetească câte o lucrare literară sau științifică.

Care e cauza? E aceeași, care împedecă în general dezvoltarea unei literaturi la noi cești de peste Carpați.

Lupta politică pentru emanciparea noastră națională ne consumă toate puterile literare, și își angajază toate penele bune.

Un mic început literar, o nouă mișcare s'a început în anul acesta în Budapesta.

O plăcută surprindere ne-a procurat tinerimea din Pesta prin conferințele săptămă-

nale, ale căror efecte bune mai ales în direcții se manifestează:

a) se produce și se întărește simțul de colegialitate și un spirit de corporațiune;

b) prin cetirea și discutarea acestor conferențe se produce un bogat schimb de idei și o lățire reciprocă a cunoștințelor.

Nu pot decât să aduc meritate elogiul Pestanilor pentru această idee nimerită, ear' colegilor dela alte universități le recomandăm căt se poate de călduros, ca să imiteze acest exemplu dat de tinerimea din Budapesta. Numai să facă o mică schimbare în alegerea temelor.

Conced, că subiectele din viața noastră politică sînt importante și că trebuie studiate și discutate și ele. Cu toate acestea nu ar trebui neglese nici subiectele luate de pe terenul științelor. Studenții, cari studiază la diferite facultăți, ca iura, medicina, filosofia, să culegă cunoștințele mai necesare și mai interesante din specialitatea lor și să le comunice colegilor dela celelalte facultăți, ca astfel tinerii să câștige cunoștințe căt de căt mai enciclopedice.

Atât despre activitatea social-culturală a tinerimii.

Cum stăm în cele pur naționale? Această întrebare mi-se impune acum și cere un răspuns.

Am zis că nu sînt chemat să critic tinerimea, dar' nici să o apăr. Mai ales aceasta din urmă ar fi foarte simpla, n'as ave decât să înșir faptele frumoase și naționale ale tinerimii din anii trecuți ca „Replia”, „Apele”, „Manifest” etc. și să trag concluzia, că e naturală liniștea din anul acesta după atari fapte, cari ori-cum tot au costat oare-cari sfârșiri și jertfe.

Nu o fac aceasta, ci mărturisesc sincer, că în timpul din urmă în cele naționale am mai pausat și ne-am mărginit a adera numai din când în când la actele politice ale conducătorilor nostri, dela cari am stat însă mult sau mai puțin departe.

Sau doară încercările grele și persecuțiile la cari au fost expuși unii dintre tinerii, să-i fi descurajat și să-i fi făcut mai apatici pe toți? Aceasta nu o cred, nu o pot crede?

Nu. Tinerimea română e și azi ca și în trecut însulețită și gata de a jertfi pentru cauza națională, nemi căt se ține de principiul foarte corect, că jertfa are sens atunci, când ști că rezultatul la care ajungi în proporție barem așa de mare ca jertfa.

Și ca să dovedească aceasta tinerimea n'are decât să-și pună toate puterile la lucru, ca în anul ce vine, an de dolu pentru noi, de bucurie pentru ceilalți, să se manifeste cu demnitate silindă-se a se face folositoare cauzei naționale.

Căt pentru rezultat o asigurr, că nu e în stare să aducă jertfe atât de mari, căt de mare va fi serviciul ce-l va face poporul român prin o purtare și o acțiune deamă și hotărâtă cu prilegiul tambălăului neguresc, numit „Millenium”.

Nu voiu spune nimic concret atât pentru-că sînt convins că tinerimea e deja în clar cu ceea-ce trebuie să facă, căt și din motivul, că chestia aceasta nu se poate discuta în publicitate.

Milescu (mirat): Nu ț'i-a spus?

Roza: Nu. La urmă Vasile va fi păcătosul?

Milescu: Non sens! Eu garantez pentru Vasile. Mai de grabă ar puté fi suspect Haralampie.

Roza: Haralampie, care face curte Valeriei?

Milescu: Eu zic numai atâta, că e suspect. Am văzut și la el un asemenea medalion.

Roza (hotărâtă): Ioane, el e! Nu pot să sufer pe omul acesta — prin urmare el e.

Milescu: Nu-i așa. Eu îți înșir numai așa câteva nume, pentru-că se vezi tu însași, căt de ușor poți bănu pe unul nevinovat.

Roza (cu îndrăgănită): Lasă-mă în pace, Haralampie e păcătosul.

Milescu: Îți spun că nu! Dragă Roza, te rog, graba strică treaba. Încredințea-mi mie întreagă afacerea — eu am să aflu tot.

Roza: Tu? Nu prea am încredere în tine.

Milescu: Dar' ce vorbești!

Roza: Ei, haidé, să vedem, dle Ioan, ce vei isprăvi ca să pot ave încredere în tine.

Milescu: Nu știu cum, Roza, vorbești într'un ton atât de —

Roza (fixându-l): Ioane, am aflat ceva.

Milescu (în bătaie de joc): Hehe, aceasta nu mai prinde.

Roza: Ce nu mai prinde?

Milescu: Vorba voastră „am aflat ceva”, cunoaștem deja apucătura aceasta. — Haralampie a aflat-o și ni-a spus-o.

Roza: Haralampie? Ah Dumnezeule, Valeria m'a tradat.

Milescu: Se poate. Ei, nu te supăra. Am să mă duc în cauza medalionului, la juvelier, la redactor și la servitor. Pe toți trei vreau să-i instruez — vreau să-i incuriez (aparte). Trăsnite-ar istorie stupidă! Adio Roza! (ese iute în stînga).

Roza (cu rîutate): Totuși am dreptate, Haralampie a dăruit medalionul. Și acestui om îi spune Valeria secretul nostru cel mai scump? (Privește în dreapta). A, tocmai bine!

Marta și Valeria (vin din dreapta în fund.)

Scena a XII-a.

Marta, Roza, Valeria.

Roza: Valeria! Ean' pofim încoace!

Valeria: Ce vrei, mătușică?

Roza (stă între ele): Marto, privește această trădătoare.

Marta: Ce?

Valeria: Mătușe! (Deodată)

Roza: Secretul nostru cel mai sfânt; cel din urmă mijloc pentru a subjuga pe bărbăți; cuvîntul fermecat: am aflat ceva! I-a tradat lui Haralampie.

Marta: Ce ai făcut, Valerio?

Valeria (Se întoarce cu spatele cătră ele, a parte). Ei, așteaptă tu Cornel moară-spartă!

Roza: Ai văzut cum se rușinează?

Am să o afurisesc.

st. Scriptură cu talanții.

De vom sta cu mâine în sin vom fi asemeni slugii leaze și nevedincioase, care și-a fegopat talantul în pământ.

Ear' de ne vom ști folosi cum se cade de poziția frumoasă pe care o ocupă tinerimea în lupta națională, atunci și cătră noi va zice poporul român ca cătră o slugă harnică și credincioasă: „Peste puține ai fost, peste multe te voiu pune”.

Aceste sentimente și idei îmi frământă creurul, și cer impetuos „vestmintele vorbirii” acum când cu pași repezi ne apropiem de sfârșitul anului acestuia, când peste câteva zile se va stinge și el, dând viața unui nou an, de care earăși vom lega iluzii și speranțe precum am făcut-o aceasta la rîndul seu cu un an mai înainte.

v. moll.

Cronica politică.

(Dietele provinciale din Cisleithania).

Precum vestiserăm la timpul seu, câteva din dietele cisleithane au fost convocate de a-și începe sesiunea de astăzi de-a în ziua de 28 Decembrie. Sămăbăta trecută au fost dar' deschise următoarele diete: a Boemiei, Galiției, Moraviei, Silesiei, Austriei-de-jos și de-sus, a Stiriei, Carnioliei și Grădiștei (Görz).

Ca importanța politică, în primul rînd stă negreșit dieta Boemiei, despre lucrările și dezbaterile căreia, ce au să urmeze, de mult se vorbește, că vor fi însoțite de niște rezultate ce vor influența în mod hotărât asupra întregii politice cisleithane. Atât din vorbirile deputaților Cehi-tineri în Reichsrath, căt și din știrile, mai mult sau mai puțin autorizate ori confirmate despre negocierile între contele Baden și acesti deputați, s'a putut vedé, că „chestiunea cehă” întră într-o nouă fază a dezvoltării ei, într-o nouă etapă, cuvînt întrebunțat de „Národní Listy” pentru a caracteriza punctul de vedere și marginile în care vrea Cehii-tineri să lucreze, deocamdată, întru realizarea țintei definitive: restabilirea statului cehic, în care ar fi cuprinse cele trei țeri: regatul Boemiei, Moravia și Silezia.

Vězînd și încredinđu-se, că mersul politice generale, atât interne, căt și externe a Austro-Ungariei nu permite încă realizarea deodată a dorinței pentru a popoului ceh, partidul ceh-tinăr, singur stăpan peste situația și dispoziția națunii în tustrele sus pomenite provincii, s'a pus pe basă mai reală, mai practică, mai corăspunzătoare împregiurărilor, astfel încât se vorbește, că poate va face parte chiar și din viitoarea majoritate ce și-o va înjgheba contele Baden în Reichsrath.

În vederea acestei evoluții și eventualității contele Baden a și influențat astfel ultimele alegeri în Boemia, încât a zădărnicit compromisul între boerimea conservatoare și cea liberală. În urma acestui rezultat al alegerilor dieta Boemiei se compune din: 70 deputați din curia proprietarilor mari, toți autonomiști și cei mai influenți dintre ei și naționaliști cehi (spre p. Schwarzenbergii, Lobkoviții, Nostiții, Vratislavii); din 97 Cehi, (din care 89 Cehi-tineri) și 69 deputați germani. Într'astfel de împregiurări, Cehii, sînt așa dar' zis stăpâni absoluți în dietă.

Voiund a face pe reprezentanții națunii germane din Boemia, și pe poporul german însuși mai accesibili, mai mlădioși pentru tendențele autonomiste, sau cel puțin pentru etapa actuală a lor, deputații cehi-tineri, tot pe timpul sesiunii Reichsrathului încă au început a se pune în înțelegere cu reprezentanții germani, a căror țintă să fie: pacea între cele două naționalități ale Boemiei. Și într'adevăr din ceea-ce s'a publicat în foile din ambele tabere s'ar putea concludé, că șansele împăcării, mai bine zis înțelegerii există, atât pe cale curat politică, căt și pe cea culturală. În aceasta din urmă privință este caracteristic faptul întemplant în Pilsen (Pilsen), vestitul oraș prin berea sa. Deși Germanii de acolo fac numai a șesa parte a populației, totuși acum vre-o săptămână consiliul comunal, compus aproape numai de Cehi, a hotărât cu unanimitate a spriginii teatrul german de acolo cu 50.000 florini pe an, și societatea gimnasticilor germani cu 10.000 florini.

Se putea deja cu multă siguranță prevesti, că discuțiunile în chestii naționale în dieta Boemiei vor decurge liniștite, ear' guvernul speră, că propunerile sau tendentele lui vor fi primite aproape

partid contra altuia. Speranța ar fi fost pe deplin justificată, dacă... nu ar fi rēmas „o peatră de poticneală”, anume n'ar fi rēmas la postul seu locțiitorul țerii, contele Thun, pe care Cehii cu toții, întreg poporul nu-l pot suferi, ear' Nemții nici ei „n'ar vērăsa lacrimi” după dînsul, dacă ar pleca, precum s'a exprimat un deputat german din Boemia în Reichsrath.

Ca condițiune sine qua non, nu al împăcării, ci numai peste tot a debaterilor relativ liniștite în dietă, deputații Cehi-tineri cereau contelei Baden să amoveze pe contele Thun, care după lege, reprezintă în dietă guvernul central și poate interveni în discuție și a face propuneri ori-și-când. Până în anul deschiderii sesiunii Cehii sperau, că urgisitul de ei locțiitor va fi alungat, dar' nu li-s'a îndeplinit dorința: contele Thun a rēmas, nu-i vorba, n' a mai deocamdată, și a fost de față la deschidere alaltăieri. Și Cehii s'au ținut de cuvînt, promițînd, că „nu vor duce trau bun” cu el, cu toate-că a cetit decretul de convocare a dietei numai în limba cehică, ceea-ce nu era până acum, se cetia în cele două limbi.

Presidentul dietei, mareșalul-suprem al țerii, prințul George Lobkovič a pronunțat discursul seu de deschidere pe jumătate și mai întăiu ceheste, pe urmă restul nemțeste. Din cuvîntarea sa credem interesant a reproduce următoarea frază:

„Regatul Boemiei ocupă printre celelalte provincii ale monarchiei o pozițiune foarte importantă, astfel înecat toate hotăririle luate în dieta lui, fie de natură politică, economică ori culturală, sînt de mare însemnătate și pentru cercurile mai largi.

Vicepresidentul, deputatul Lippert a pronunțat și el o vorbire de introducere începînd nemțeste și sfîrșînd ceheste, scoțînd la iveală speranțele de pace națională.

După aceea, presidentul a dat cuvîntul locțiitorului contele Thun. Însé înainte de a puté rosti o vorbă, se scoală deputatul ceh-tinăr Dr. Engel zicînd: „Declar că sînt însărcinat a da în numele partidului meu declarațiunea, că membrii partidului meu nu vor asculta ce se va locțiitorul. Punctul nostru de vedere îl vom precisa în discuția asupra budgetului”. La aceste cuvinte se produce un mare șomot și zarvă; deputații cehi-tineri strigă: „Nu vom suferi un astfel de reprezentant al guvernului! Afară cu locțiitorul!” Muți dintre ei arată pumnii; zarva crește. „Cătă vreme locțiitorul stă în dietă, nu-l vom asculta nici-odată!” Dr. Gregr și Vařaty aruncă mai ales locțiitorului insulte grave, în mijlocul cărora Cehii-tineri părăsesc sala și nu se întorc decât după-ce a încetat a vorbi.

În vorbirea sa contele a accentua mai ales unitatea și nedreptățiunea regatului Boemiei.

Deputatul german Schlesinger a propus înființarea curiilor naționale, așa că pe viitor în dieta Boemiei să fie trei curii: cehă, germană și a marilor proprietari.

Deputatul ceh-tinăr, Dr. Foršt, a făcut propunerea a se provoca guvernul de a resilia la vreme convenția comercială-vamală cu Ungaria.

CRONICĂ

Sibiu, 30 Decembrie n.

Din Trēmpeole ni-se scrie: La anul Domnului 1893, în luna Maiu, după osăndirea scumpulor nostri martiri, de cătră juriul din Cluj, am avut și subscrisul deosebit onoare de a mi-se face o minuțioasă perchișițiune domiciliară, din partea a doi gendarmi ministeriali în prezența și cu intervenirea judelei comunal Ioan Slaveș și măicușii Ioan Troacăș din Trēmpeole. Despre întemplantă perchișițiune și decursul ei scandalos, am scris în „Tribuna” nrul 117 din 1893. După un interval de 2 luni, mă pomenesc, că sînt chemat înaintea judelei reg. din Abrud, unde prezentăndu-mă mi-s'a comunicat, că sînt acuzat de fiscalul reg. al tribunalului din Aiba-Lulia, că pe cei doi gendarmi i-am intitulat cu epitețele de „hoți și tâlhari” și că m'am opus lor ca slujbași ai autorității statului unguresc. Martorii, mai sus numiți, au fasonat și întărit cu jurămînt, că dușii au auzit acele cuvinte la adresa noastră, adecă, că „noi nu sîntem hoți și tâlhari”, eu și fiul meu Traian V. Matora, cleric anul II, de prezent în Sibiu. Gendarmul Foró, vîzînd că nu poate documenta aserțiunea lui falsă, a întors, că acele cuvinte le-a zis în ungurește, ceea-ce nu e adevărat, pentru-că ungurește eu n'am vorbit absolut cu ei. L'am rugat pe al jude-instructor Szavath Gábor ca să se facă un protocol în limba

reera-mi-a lua-o la protocol și a rezolvat-o negativ pe baza celui art. §. 13. Ceea ce am luat cu regret la cunoștință. De atunci dl jude-instructor a recunoscut legalitatea cererii mele. După un interval de 4 luni, din nou am fost chemat la judecatorie împreună cu martorii de mai sus, unde din nou au fost ascultați, atunci însă biroul Ioan Slevay a fasonat cu totul contrar fasiunilor prime, întârziat cu jurământ, asemenea și măciucașul, servitorul lui; și aceasta din cauză, că numărul nutrește o ură nedumerită asupra mea, fiindcă de când stănt așezat în comuna Tympoel, nu-și poate face menzile după al lui plac. Judecătorul-instructor Gyöngyösi, din Abrud, din nou m'a citat pe 9 Octombrie a. c. în fața biroului mi-s'a spus, că fișicul a calificat acusa de vătămăre de onoare, și așa imi stă în voe ca să fac contra acelei hotărâiri recurs. Am înaintat recurs, care mi-l-a înaintat dl Dr. Draia. Pe 23 Decembrie a. c. din nou am fost chemat înaintea judecătoarei din Abrud, unde imi spuse judele-instructor, că tribunalul a reieptat recursul și a calificat cauza de crimă, pentru crima de agitație contra patriei și a Maghiarilor și delict contra autorității publice, și că va pertracta în fața tribunalului regese din Alba-Iulia. Sunt tare deplin liniștit, că nu am comis nici o fărâdele. Sunt drept ca lumina soarelui. Dacă tribunalul reg. nu va lua în serioasă considerare raportul de ură ce a existat și există între mine și judele pécáros, mă va osândi, căci acela e dorul. Nicolae Motora, preotcapelan român.

La temniță. Cu ziua de azi dl I. Giurgiu-Arieșeanu, învățător în Cut, intra să-și înceapă pedeapsa de 10 zile închisoare în temnița tribunalului din Cluj. Dl Giurgiu, un brav tinăr, a fost osândit în procesul pentru aderență la autorii „Replicei“.

Însoțirea industrișilor români din Sibiu. După-cum aflăm direcțiunea însoțirii a închiriat local pentru deschiderea boltei de conșum în strada Cisbădiei, în casa universității săsești Nr. 27. Prăvălia se va deschide în 1-6 Ianuarie st. v. Industrișii noștri vor implini o dorință de mult așteptată putând servi publicul cu cei mai varii articoli de conșum. Din parte-ne putem să le profitem reusitul cel mai frumos, dacă se vor nizu a servi publicul după așteptările aceluia. De altă parte credem, că numărul membrilor din zi în zi se va sporii. Vremea a fost sosită pentru această salutară întreprindere.

Magister S. Theologică. A fost promovat în săptămâna trecută la Universitatea din Budapesta dl Iosif Șiegescu, absolvent de teologie. Corespondentul nostru ne scrie că dl Șiegescu, un inteligent și simpatic bănațean (diecesa Lugosului) a făcut deja un curs rigoros în sta teologie, deși a s'olvasat abia cu 6 luni înaintea însemnării centrale din Budapesta.

Tot în săptămâna trecută — scrie corespondentul nostru — s'au făcut doi Axeote Banciu, Constanța Lăcea și Procopiu Giuleșcu candidați de profesori, examenele din limba și literatura maghiară și română, în urma cărora sunt îndreptați a ocupa posturi de profesori suplenți la școlile medii.

Concert. „Reuniunea română de musică“ din Sibiu va da Mercuri în 1 Ianuarie n. 1896 cu concursul espelei regimentului de infanterie Nr. 31 un concert în sala de „Gesellschaftshaus“ cu următorul program: 1. Două cântece, pentru cor mixt de Nicolae Popoviciu; a) Zapada b) Hora Dobrogeana. 2. Recitativ și arie, pentru tenor și orchestră din oratoricul „Creațiunea“ (die Schöpfung) de I. Haidn. 3. Requiem C-moll pentru cor mixt și orchestră de L. Cherubini. Începutul la 7 ore seara.

„Mensa academica“. Ceea-ce la universități străine exista deja de multă vreme, se va introduce cu începutul semestrului viitor și la universitatea din Budapesta, se va deschide „mensa academica“ (masa studenților) pentru ușurarea subsistenței tinărilor universitari. Statutele spre scopul acesta sunt deja trecute prin minister și trimise consiliului universitar spre ulterioară afaceră. Interesele publicului maghiar și în special al guvernului față de întreprinderea aceasta a fost foarte mare, abia de un an s'a început a se solicita ideea în cercurile universitarilor și deja s'a colectat o sumă de optzeci mii de florini pentru „mensa“. Nu cunoaștem încă statutele ca să ne putem exprima asupra felului cum vor fi favorizați unii și alții tineri și îndoșebi tinerii noștri. La tot cazul însă nu mai iluzii nu ne facem! Amintim act și despre o măsură ce membrii din comitetul fundațiunii „Goidjua“ intenționează a lua cu proxima ocaziune, ca aceea să se introducă o astfel de „masă studențescă“ în Budapesta pentru stipendiștii sei, făcând un fel de „Seminariu-Goidjian“. Măsurile aceste de natură mai mult pedagogică la toată întemplantarea pot fi foarte salutare, pot fi însă împreună și cu mari pericole pentru tinerime, căci din modul interesat și parțial cum astăzi stipendiile se conferă, se poate deduce și aceea, că dispușătorii vor urmări și unele tendințe față de tinerii iubitori de independență. La tot cazul ar fi mai salutar, când stipendiile pe de o parte ar fi mai mari, pe de altă parte însă s'ar licuia regulat!

Cătră Românii din Chitighaza! Ni-se scrie: „Cu satisfacție am cetit apelul românesc al Chitighazenilor, în care li solicițăm să ne medieze români să concureze la postul de medic municipal pentru vechea și

abia în această narica comuna un medic din neamul lor. Tocmai atunci s'erbam noi, aici în Budapesta promoțiunea de doctor în medicină a unui harnic tinăr a fratelui Dr. P. Habian, și mă gândiam cât de nimerit ar fi ca de aici din mijlocul nostru unde toți îl stimam de strugincios student și mai ales bun Român. Imi iau deci voia să-l rog pe această cale pe prietenul nostru iubit să concureze la postul de medic comunal în Chitighaza, ca de aici dela noi să meargă de-a dreptul într-o frunțea comuna locuită în majoritate covârșitoare de Români și acolo să-și valideze frumoasele sale cunoștinși și virtuși, în interesul poporului, din al cărui sin e eșit. Imi iau voie în același timp să adresez o rugare totată de ferbinte și la bравii români din Chitighaza, să-și deee voturile lor pentru acest medic tinăr, care ca fiu de țeran român știe nevoile truștești și sufletesti ale țeranului român!“

Daclus.

„Alkotmány“. A apărut numărul de probă al ziarului de zi, care va avè să fie organul central al partidului popular. „Alkotmány“ în numărul de probă arată, că azi este coruptă, infectată, denegată însuși basa, pe care se razimă constituția reprezentanței populului, și ca sub nenumărate pretexte mii de alegători s'nt deșpoiați cu cinism de drept electoral; e coruptă numai moralitatea publică, ci și cea politică; autonomia municipală și comunală este iluzorie, și idolul, caruia servește sistemul de azi, e viinaea după interese. După-cel direcțiunea, ce domnește azi, duce la perire, ea trebuie schimbată. Misiunea aceasta și-a designat-o partidul popular, care în organul seu „Alkotmány“ va lupta, pentru ca: constituția să fie adevărată, reprezentanța poporului reală, ordal social și moral restabil, libertatea religioasă respectată și asigurată, basa creștină a statului susținută, și unde e atacată, să fie restabilă, și să fie promovate interesele poporului agricol, ale industrișilor și comercianților. Totodată lu-cră organul, pentru ca reformele politice-biserică, intrate de curând în putere de drept, să se revadă și modifice pe cale constituțională.

Sinucidere. Din Baia-maghiară ni-se scrie, că în ziua de 17 c. s'a sinucis acolo învățătorul local, un foarte brav învățător. El s'a împușcat. A mai trăit însă până în 26 c. A fost înmormântat asistând nu numai consăntenii sei, ci toate satele din giur.

O întimpinare. Referitor la cronica din Nrul 270 al „Tribunei“, intitulată „Apucături ovrești“ ni-se trimite o lungă întimpinare scrisă de 15 locuitori din Porcești, cari cer a constata, că dl Fischer, notar substituit, nu a lucrat la subminarea fostului notar de acolo. Nedispușând noi de spațiu mult și conținând întimpinarea alt-cum lucruri de interes cu totul particular ce nu ne priveș, nu putem reproduce întimpinarea în gâgă. Însă, întrucât acei numas afirmarea celor 15 locuitori, că dl Fischer nu a avut intenția de a răscula poporul împotriva fostului notar. Semăm mai departe că întimpinarea se sfințește cu cuvintele: „Dee D-zeu ca la noua alegere să căpătăm un Român adevărat și om cu frica la Dumeezen!“

„Monitorul oficial“, Nr. 208. al României publică: Dl Nicolae Tobias, magistrul în famacie, cu diploma dela universitatea din Viena, depușd cu succes examenul prescriș în articolul 105 din legea sanitară, precum se constată din prescriplul-verbal al juriului examinator dela 2 Decembrie 1895; Ministerul, pe baza avizului dat de consiliul sanitar superior prin jurnalul Nr. 1279 din 5 Decembrie 1895, a acordat dlui Nicolae Tobias dreptul de liberă practică a farmaciei în țeară. Aceasta se publică spre cunoștință generală. Nr. 30.233 11 Decembrie, 1895.

Un tinăr român, absolut de VIII. cl. gimn. și cu maturitate voește a intra ca scriitor la vr'un notar sau eventual la vr'un avocat. Posed. limbile patriei.

Metropolit vrednic de laudă. În cele mai multe foi se spune, că metropolitul Samassa din Agria, pentru îndemnarea și sprijinirea economilor la replantarea viilor a făcut o fundațiune. Această fundațiune conform dorinței fondatorului, începnd cu anul viitor va împărtăși premii pentru economii din Agria în modul următor: 1. Proprietarul cu pământ de 2 jugere, adevărind că teritorul stărpit de filoxeră a fost rigolarizat în adâncime de 60 cm. primese spre plantare 400 bucăți sau altoi de vie cu rădăcini. Asemenea premii sau onorare s'nt 15. 2. Proprietarii, cari pe un teritor stărpit în mărime cel puțin de un juger, vor dovedi că pământul l'au rigolarizat în adâncime de 60 cm. și l'au plantat cu via riparie sau chiar și alt fel, vor fi remunerați cu 100 fl. Asemenea premii s'nt 5. 3. Proprietarii, cari își vor rigolariza pământul de 1 juger în adâncime de 60 cm. și îl vor planta după toate regulile pofite în pomologie, vor fi împărtășiți cu un premiu de 200 fl. Asemenea premii s'nt 3. În urma economii, cari vor dovedi mai bună înaintare în grăjirea școalelor de vie și pomărit vor fi împărtășiți cu 20 fl. premiu. De aceste premii a statorit 20

Consortiul Papacosta osândit. Pertractările în procesul amintit și de noi, s'au sfințit Sâmbătă seara. În decursul pertractărilor, la care a asistat o multime de public, încredințării s'au purtat foarte îndrăgănit și pervers, dând răspunsuri negative aproape la toate întrebările, neaducându-și aminte de nimic și minșd în fața tuturor martorilor că nu s'au înțeles întru nimic. Însă, întrucât acei numas afirmarea celor 15 locuitori, că dl Fischer nu a avut intenția de a răscula poporul împotriva fostului notar. Semăm mai departe că întimpinarea se sfințește cu cuvintele: „Dee D-zeu ca la noua alegere să căpătăm un Român adevărat și om cu frica la Dumeezen!“

apoi interesantele pledoare pline de sofisme frumoase, cari însă nu au fost în stare a refrânge faptele rafinate ale acuzășilor. S'au apărât și acuzășii ei pe sine, și se zice, că frumosul Popacosta a roștit în limba franceză un discurs de apărare foarte potrivit. Seara la orele 8, a enunțat presidentul tribunalului, Baumgarten, verdictul în urma căruia: Papacosta, Stallio și Affidakis au fost condamați la 3 ani și jumătate temniță grea, ear Ristic se a fost ridicat de sub acusa, neputându-se dovedi de vinovat în lipsa de martori. Cu toate acestea însă a fost și Ristic reținut și mai departe, fiind el reclamat și de cătră judecătoarii străine.

„Colindele Crăciunului“, întocmite pentru școlarii cari umblă a colinda la Crăciun cu steaua, de Nicolae Stefu în Arad. Aceasta este o broșurică scosă de curând de sub tipar, ce conține cântecele frumoș ale Irozilor, colinda obișnuită în toate părțile locuite de Români. Recomandăm învățătorilor această broșurică de a o procura pe seama băieților colindători. Ea costă 10 cr. și se poate procura dela tipografia diecesană din Arad.

Petreceri. „Corul vocal rom. gr.-or. din Chinez (Knéz) aranjază concert împreună cu dans la 26 Decembrie 1895 (7 Ianuarie 1896), în ospătăria lui Iosif Kramp din loc, în favorul corului arangior, la care își permite a vă invita dimpreună cu st. familie. Pentru cor: Traian Brătescu, diriger. Începutul la 7 ore seara. Biletul de persoană 50 cr., de familie 80 cr. În pusaș se vor executa jocurile naționale „Calușerii“ și „Bătuta“, sub conducerea vătavului Constantin Roșu din Jdani. Oferte marinimoase se primesc și critează pe cale ziaristică cu multumită. Program: 1. „Motto“, musică de T. Brătescu. 2. „Eu mă duc codrul ră-mâne“, de T. Cernă. 3. „Serenada I“, de T. Brătescu. 4. „Junimea parisișană“, de N. Adam. 5. „Mandruțiu“, de T. Brătescu. 6. „Floarea lui Petac“, poesie de I. Grozescu, declamată de C. Roșu. 7. „Hora“, musică de T. Brătescu. 8. „Doină“, de I. Vidu. 9. „Serenada II“, de R. Marschner. 10. „Mandruțiu“, de T. Brătescu. 11. „Cisla“, de C. Porumbescu.

— Învitare la producțiunea teatrală ce se va aranja a trei zi de Crăciun (27 Decembrie v. 1895) în hotelul „Hungaria“ din Brad. Venitul va servi ca basă la un convict pentru elevii săraci dela gimnasiul român din Brad. Începutul precis la 7 1/2 ore seara. Prețurile: Local I. 80 cr., local II. 60 cr., parterre 50 cr. Comitetul arangior. După producțiunea petrecere cu joc. Program: „O noaptea furtunoasă“. Comedie în 2 acte de I. L. Caragiale. Poesioanele: Dumitrache, Titicică inimă rea, dl G. Perian; Nae Ipingescu, dl Dr. I. Radu; Chiriac, dl P. Cioran; Rică Venturiano, dl I. Birna; Spiridon, băiat **, Veta, conșorta lui Dumitrache, d-soara Maria Cristea; Zifa, sora ei, d-soara Victoria Francu. „Cărlani“. Comedie într'un act de I. Negruzi. Poesioanele: Lionescu, dl A. Bogdan; Terinta, dl P. Cioran; Miron, dl A. Roman; Domnica, soția lui Miron, d-soara Victoria Francu; Vochia, soția lui Terinta, d-soara Maria Cristea.

Concert militar. Capela militară a regimentului de infanterie nr. 31 va da mâne, Martă seara un concert militar în restaurantul G. Ardean. Intrarea în restaurant e liberă, ear de beuturi bune și bucate excelente s'a îngrijit binereputatul restaurator spre deplina mulțumire a p. t. publicului.

Învitare de abonament
la
„TRIBUNA“
Cu 31 Decembrie v. 1895 expiră abonamentele lunare, cuartale, semestrale și anuale.

Domnii abonenti s'nt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor lor, pentru regulata expediție a foii.

Abonamentele se fac prin mandate postale și numai pentru un timp, care începe cu prima și se termină cu ultima lunii, după stilul vechiu.

Abonamentul anual costă . . . 14 fl. — cr.
Abonamentul semestral . . . 7 fl. — cr.
Abonamentul trilunar . . . 3 fl. 50 cr.
Abonamentul lunar costă . . . 1 fl. 20 cr.

Este în interesul dlor abonenti, ca adresele să fie însemnate cât se poate de corect și legibil. Domnii abonenti vechi s'nt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fașibile, în care li-s'a trimis „Tribuna“ până acoum.

Administrațiunea.

Bibliografie.
Acum în serile lungi de iarnă, când, în vreme-ce viscolește afară, nu e nimic mai plăcut decât cetirea, largă sobă sau la lumina lămpii, ne facem o plăcere a recomanda călduros tuturor cetitorilor noștri: „Biblioteca pentru toți“, editată de cunoscutul librar Carol Müller, publicație cu deosebrre interesantă și bună și folositoare în adevăratul înțeles al cuvântului.

Această „Biblioteca“ pusă sub direcțiunea dlui Dumitru Stăncescu, cunoscutul publicist, se poate ceti în familie volumele ei fiind dintre cele pe care „mama le permite copilului seu“, adică plăcute, morale și instructive în același timp.

Ca înfățișare „Biblioteca pentru toți“ este foarte frumoasă având hărțile, dintre cele mai bune, tipar îngrijit și unele volume ilustrații bine făcute. Ea cuprinde în general 112 pagini și se vinde numai cu 30 bani volumul. Până acum au apărut 25 de volume cuprinzând următoarele scrieri: Andersen: Povesti alese, traducție de Dumitru Stăncescu. — S. Fl. Marian: Paserile noastre și legende lor. — Mihail Zamfirescu: Cătece și plângeri, poesie. — Herbert Spencer: Despre educație, trad. de Dumitru Stăncescu. — A. Vlahuță: Icoane șterse, nuvele cu portretul autorului și o scrisoare de D. Barbu-Delavrancea. — Carmen Sylva: De prin veacuri, cu cel mai nou portret și iscălitura M. S. — Michelet: România, Roma, Piza, etc. — Léo Bachelin: Costumul Peleş. — T. Măiorescu: Nuvele traduse. — André Teuriet: Din tine-rețe și altele. — Michail Demetrescu: Nuvele. — Duiliu Zamfirescu: Nuvele române, (cu portret). — A. S. Wilkins: Antichitatea română. — Gr. M. Alexandrescu: Proșă și poesii. Anton Panu: Povestea vorbii, (cu portret). — D-na Colomb: Istorioare. — D. Teletor: Schițe umoristice, cu portret. — A. de Nusset: La ce visează fetele. — D. Bolintinean: Legende istorice. — A. Gennevraye: Ombra, roman, — Xavier de Maistre: Calătoria împregiurului odân mele. — Popovici: Din viața meseriașilor cu portret. — Anton Panu: Povestea vorbei, partea a II-a. — Calendarul „Bibliotecii pentru toți“. Prețul 50 bani.

Prețul abonamentului pentru 25 numeri: 7.50 lei în țeară și țerile vecine locuite de Români. 8.50 lei în străintătate.

Aceste 25 de volume se află și legate în până cu 60 bani exemplarul. Calendarul legat 1 leu.

Sub presă: „Opere complete“, de Creangă; „Istoria“ de dl Gion etc.

La „Institutul Tipografic“ (Sibiu) se află de vânzare operele literare ale lui Delavrancea (nuvele). Al. Vlahuță, (romanul „Dan“ și poesii), Ioan N. Roman (poesii), Traian Dumitrescu (poesii și nuvele), Russu Șiriana (nuvele), Gherea (critice) etc. etc.

Atrageți asupra acestor literați atențiunea cetitorilor noștri.

Calendarul zilei.
19/31 Decembrie n. 1895.
Julian: Muc. Bonifaciu.
Gregorian: Silvestru.
Scarele: răsare 8.07 apune 3.56 m.

Buletin meteorologic.
Sibiu, 30 Decembrie n. 8 ore dimineața.

Presiunea atmosfer. în mm. (Mediul lunar 726.5) Temperatura după Celsius. Maximal și minimal de temperatură. Direcțiunea vântului.

Din țeară 30 Dec. n. 7 ore dimineața.
Stațiunile: Budapesta, Sătmăr, Cluj, Orșova, Arad, Panciova.

Sosiți în Sibiu.
În 3 Decembrie n. 1895.

Hotel „Neuriner“. Mangut, protopop din M. Oșorheiu. E. Ianky, proprietar în G.-S. Miclăuș. E. Bosin din Budapesta. A. Pirchner, voiașor din Viena. Palekan din Alba-Iulia, Grünfeld din Mediaș și D. Dozza, toți comercianți.

Hotel „Împăratul Romanilor“. Kauntz din Cluj, Garceay din Viena, Gáll, Darson, Baum, Rozsa, Vogl și Deutsch din Budapesta, Stenner și Schmidt cu soția din Brașov, toți comercianți. Szabo și Feuerreisen, privatieri din Budapesta. Bergl și Wolf din Budapesta, Langhammer din Miercurea și Huber din Viena, toți ingineri. Dr. Buedek, avocat din Făgăraș. D-na Misselbacher cu ficia din Sighișoara. Zell din Brașov. Nagy, privatier în Budapesta.

Hotel „Hobermann“. F. Preda, comerciant din Brau.

Teatru orașenesc în Sibiu.
Martă, 31 Dec. n. 1895: „Heinzelmännchen“. Comedie într'un act. Ca încheiere: „Ein angenehmer Zimmerherr“. Farsă într'un act.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 28 Dec. n. 1895.

Table with 4 columns: Sămințe, Calitatea per Hect, Prețul per 100 chilogr., and Sămințe vechi ori noue. Rows include Grâu Bănățenesc nou, Grâu dela Tisa, Grâu „Pesta“, etc.

Cursul plăcii din Sibiu.
Din 30 Decembrie n. 1895.
Hărțile-monetă română, Lire turcești, Imperiali, Răble rusești, Galbani.

Bursa din Budapesta.
Din 28 Decembrie n. 1895.
Renta de aur ung. 6%, de aur ung. 4%, ang. val. cor. 4%, Impunatul câșilor ferate ung., Amortisarea datoriei câșilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune), etc.

Bursa de Viena.
Din 28 Decembrie n. 1895.
Renta de aur ung. 6%, de aur ung. 4%, ang. val. cor. 4%, Impunatul câșilor ferate ung., Amortisarea datoriei câșilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune), etc.

Bursa de București.
Din 16 Dec. v. — 6 ore p. m.
Renta rom. per 1875 5%, Renta română amort. 5%, Renta (Sculdverschrei), Oblig. de stat C. F. R. 6%, etc.

Table with 2 columns: Cășă and Val. Rows include Londra 5 luni, Berlin 3 luni, Paris 3 luni, Viena, Agiu.

Table with 2 columns: Cășă and Val. Rows include Londra 5 luni, Berlin 3 luni, Paris 3 luni, Viena, Agiu.

Table with 2 columns: Cășă and Val. Rows include Londra 5 luni, Berlin 3 luni, Paris 3 luni, Viena, Agiu.

Table with 2 columns: Cășă and Val. Rows include Londra 5 luni, Berlin 3 luni, Paris 3 luni, Viena, Agiu.

Table with 2 columns: Cășă and Val. Rows include Londra 5 luni, Berlin 3 luni, Paris 3 luni, Viena, Agiu.

Table with 2 columns: Cășă and Val. Rows include Londra 5 luni, Berlin 3 luni, Paris 3 luni, Viena, Agiu.

Pentru redacție și editură responsabil: Ioan Ciotea. Proprietar: T. Edwin Albina.

Nr. 779.895. [3622] 3-3 a. f. c. sc. d.

Concurs

la postul de profesor de muzică.

Prin aceasta se escrie concurs pentru umplerea postului de profesor pentru muzica vocală și instrumentală și pentru cântări bisericești la gimnaziul fundațional superior din Năsăud.

Plata profesorului ce e de a se alege în cei dintâi 3 ani de probă e 600 fl., apoi plata de profesor ordinar de 800 fl. și decenale.

Dela profesorul ce se va alege se cere ca să pozează perfect limba română ca limbă de propunere atât în scriere cât și în vorbire.

Concurenții trebuie să dovedească cu documente autentice, precum absolut și atestate de progres sau atestate finale dela vre-un institut superior pentru instrucțiune în muzică și cântări și anume dela vre-un conservator, că are capacitatea formală de a da instrucțiune în toate instrumentele muzicale.

Preferință va avea cel-va dovedi, că a fost în exercițiu practic și a dat învățătură din muzică și cântări la un gimnaziu sau la una din școlile medii de asemenea categorii cu succes bun în timp de 3 ani, sau că a exercitat în mod practic instruirea în muzică la un institut superior de muzică și cântare, sau ca după absolvirea conservatorului a fost tot în atâta timp conducător de orchestră militară de muzică după lege ori statut, sau ca conducător al unei capele de muzică din vre-o cetate.

Petițiunile instruite cu documentele de lipsă sunt a se înainta la subscrisa comisiune administrativă până la 20 Ianuarie 1896.

Din ședința comisiei administrative de fondurile centrale școlare și de stpendii din districtul Năsăudului, ținută în Năsăud la 18 Noembrie 1895.

Președinte: Dr. Ioan Pop. Secretar: Nestor Simon.

Institut Tipografic T. L. Albini, in Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Călinđarul Poporului

pe anul visect

1896.

Cu portretul părint. Dr. V. Lucaciu.

Cuprinsul: Călinđarul astronomic și bisericesc, cu povești economice pe fiecare lună. — Cronologie pe anul 1896. — Genealogia domnitorilor europeni. — Posta. — Corespondența telegrafică. — Raportul între măsurile noue și vechi. — Scara timbrilor. — Autoritățile bisericești române din Ungaria și Transilvania. — Poveștile Reginei României: I. „Mama lui Ștefan-cel-mare”; II. „Ficiorii din Vrancea”. — „Una-alta”. — Dr. Vasile Lucaciu, schiță biografică cu portret. — „Fabule de Alexandru Doinici. — „Poesii” de Dumitru Bolintineanu. — „Legile noue bisericești”. — „Economic: Comasările; Să cumperi pământ; Ce folos ne aduc pomii? Cum să îngrijim fânatele ca să producă fân mult? Cum se prădesc fânatele sămănate? Cum se prădesc năpâi sau sticlele? Despre testament. — „Biblioteca pentru toți”. — Tîrgurile din Ungaria, Transilvania, Bucovina și România. — Inserate.

Prețul 20 cr., cu trimiterea pe postă 23 cr.

Se află de vânzare la Institutul Tipografic T. L. Albini, Sibiu

Călinđarul „Lumea Ilustrată”

pe anul 1896

cu un bogat cuprins, cu prețul de 70 cruceri, împreună cu porto postal.

Institutul Tipografic in Sibiu

Strada Poplăcii Nr. 15.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI”.

- 1. Pădureanca. Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. Filipuș Pătru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
5. Făcăli și tândăli. Anecdote de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
6. Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
7. Teiu legănat. Poveste de Gr. Sima al lui Ion. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. Colăcișitul. Obiceiurile țăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
9. Fiica a nouă mame. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
11. Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. Îndărăniul. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. Blăstem de mamă. Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
14. Bunica de Bojena Nămeová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarnik. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 3 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
15. Vlad și Cătrina. Poveste de Gr. Sima al lui Ion. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
16. Din bătrâni. Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ion. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
17. Pe pământul Turoului de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
18. Căldărușa cu trei picioare. Poveste franceză de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
19. Conușotca. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
20. Un pețitor îndărătnic. Novela de Björnstjerne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
21. Prietenul meu Vântură-Țeară. Din poveștile californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
22. Scăpărătoarea. Din poveștile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
23. Fata Craiului din cetini. De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
24. Strigoica. Din fanteziile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
25. Draga mamei. Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
26. Taina unei vieți. De Björnstjerne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
27. Vecinul. Din fanteziile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 50 cr. sau 60 bani.
28. Făcăli în satul lui. Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
29. Săgețitul. Comedie de Moliere. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
30. Lumea proștilor. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 6 cr. sau 10 bani.
31. Nusoul-Împărat. Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
32. Dina-împărăteasă și peana ei aleasă. Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
33. Fulger. Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
34. Spăce de aur. Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
35. Un lăil în Roșeni. Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
36. Baba Iadului. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
37. Prințesa fermecată. Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
38. Dina mărăgăreilor. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
39. Doi copii. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
40. O partidă în patru. De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
41. Fosacul bun de ințoaș. Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradusă de Domnișoara Al. și Luc. I. Romăneșca. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
42. Croitorul și cei trei feciori. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
43. Mica Fădăță. De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
44. Măsalin pcurarul. Poveste de N. Colbe Trimbițoiu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
45. Roma învinsă. Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiali. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
46. Clara Milici. Novela de I. Turghenev. Traducerea din limba rusă de Enea Rodoș. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
47. Căsuță de mal. De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-va cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librariilor și preste tot vândătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1-a Octomvrie 1895.

Table with multiple columns and rows showing train schedules between various stations like Budapest, Sibiu, and Brașov. Includes columns for train numbers, departure times, and arrival times.